

Експериментальні дослідження злочинності. Експерименти послідовників Ф. Зімбардо

Презентацію підготувала Владикіна Єва (6.0540-смк)

Експеримент Мілгрема

1961 рік

Стенлі Мілґрем – американський соціальний психолог, відомий своїм експериментом підпорядкування авторитету і дослідженням феномена «маленького світу» (експериментальне обґрунтування «правила шести рукостискань»).

Експеримент Мілґрема – серія класичних експериментів з соціальної психології, в яких була показана готовність учасників підкорятись «керівнику» і виконувати накази, навіть якщо їхня совість протестує.

В експерименті беруть участь три людини: експериментатор, піддослідний і актор, який вдає іншого піддослідного. Доброволець та актор отримують згорнуті аркуші паперу, щоб визначити їх ролі нібито за жеребом. Після цього «Вчитель» і «Учень» ідуть до різних кімнат, де вони можуть спілкуватися, але не бачать один одного. За однією з версій експерименту, актор має перед цим сказати піддослідному, що у нього хвороба серця. «Вчитель» отримує незначний електричний шок як зразок того шоку, який «Учень» приблизно буде отримувати в ході експерименту. Після цього «Вчитель» отримує список пар слів, яких він повинен навчити «Учня». Якщо відповідь хибна, Вчитель натиснувши певну кнопку електрошокового генератора вдарить учня струмом. Після кожної неправильної відповіді Вчитель має збільшувати напругу на 15 вольт. Якщо ж відповідь правильна, вчитель переходить до наступного питання.

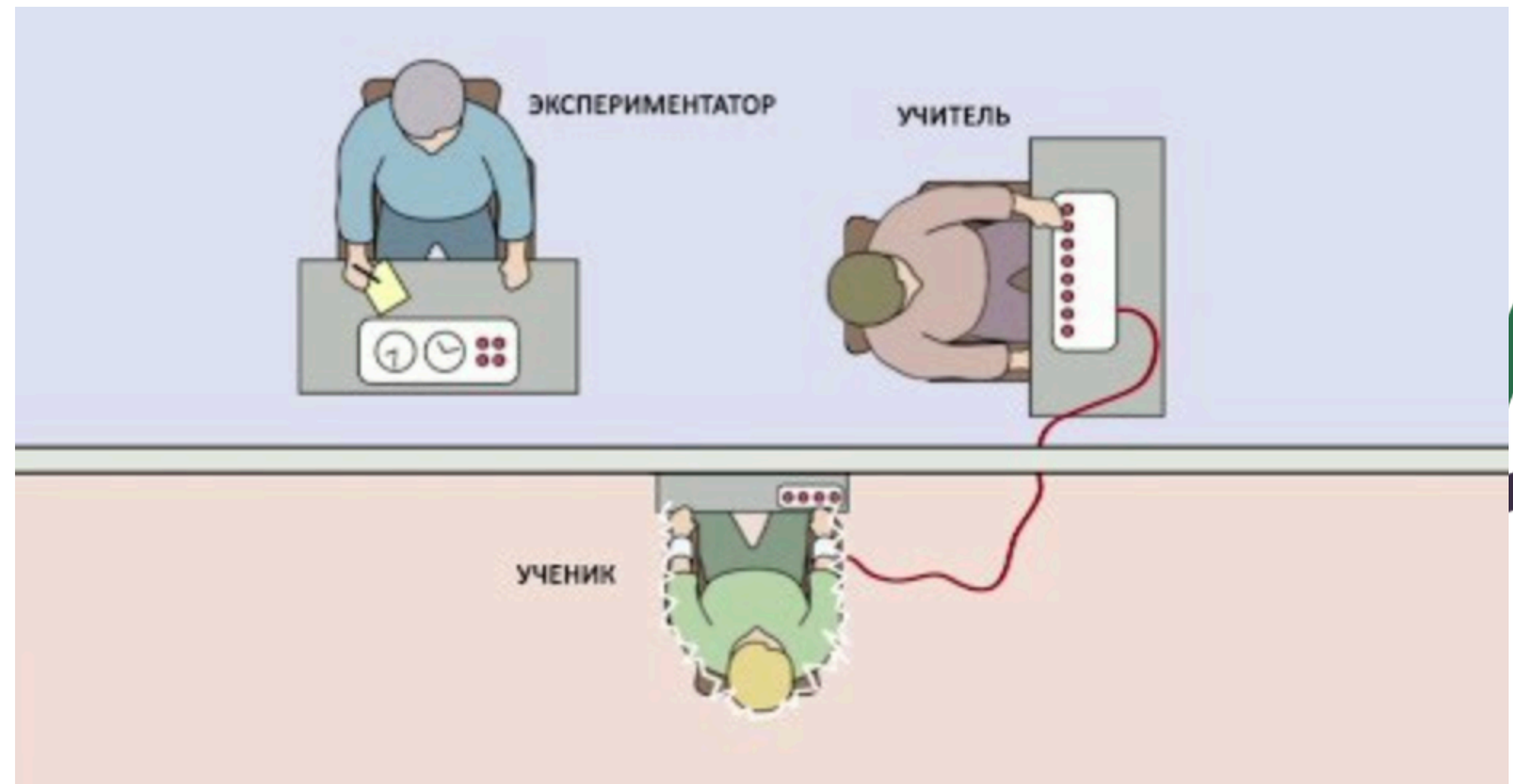
Піддослідні вважають, що за кожну неправильну відповідь, Учень отримує справжні удари струмом. Насправді, жодних електричних ударів нема. Після низки збільшень сили струму, актор починає барабанити в стіну, яка відділяє його від піддослідного. Після декількох ударів об стіну і скарг на серцеву хворобу, «Учень» припиняє відповідати на питання.

На даному етапі, багато людей заявляли про своє бажання припинити експеримент і перевірити стан Учня. Деякі піддослідні зупинилися на 135 вольт і починали сумніватися в меті експерименту. Більшість продовжувало, переконані, що вони не будуть нести відповідальність. Кілька піддослідних почали нервово сміятися чи виявляти інші ознаки крайнього стресу, коли вони чули крики болю Учня.

Якщо в певний час піддослідний висловлював бажання зупинити експеримент, експериментатор відповідав по черзі однією з наступних фраз:

1. Будь ласка, продовжуйте.
2. Для експерименту необхідно, щоб ви продовжували.
3. Абсолютно необхідно, щоб ви продовжували.
4. У вас немає іншого вибору, ви повинні продовжувати

Якщо піддослідний хотів зупинитися навіть після четвертої фрази, експеримент припинявся. В іншому випадку, експеримент припинявся коли піддослідний давав максимальну (450-вольт) травму «Учню» три рази поспіль.

Результати дослідження

В одній серії експериментів 26 досліджуваних з 40, замість того щоб змилосердитися над жертвою, продовжували збільшувати напругу до тих пір, поки дослідник не віддавав розпорядження закінчити експеримент.

Лише п'ятеро піддослідних (12,5 %) зупинилися на напрузі в 300 В, коли в жертви з'явилися перші ознаки невдоволення (стукіт у стіну) і відповіді перестали надходити.

Ще четверо (10 %) зупинилися на напрузі 315 В, коли жертва вдруге стукала в стіну, не даючи відповіді.

Двоє (5 %) відмовилися продовжувати на рівні 330 В, коли від жертви перестали надходити як відповіді, так і стуки. По одній людині – на трьох наступних рівнях (345 В, 360 В і 375 В). Решта 26 з 40 дійшли до кінця шкали.

Експеримент Аша

1950 рік

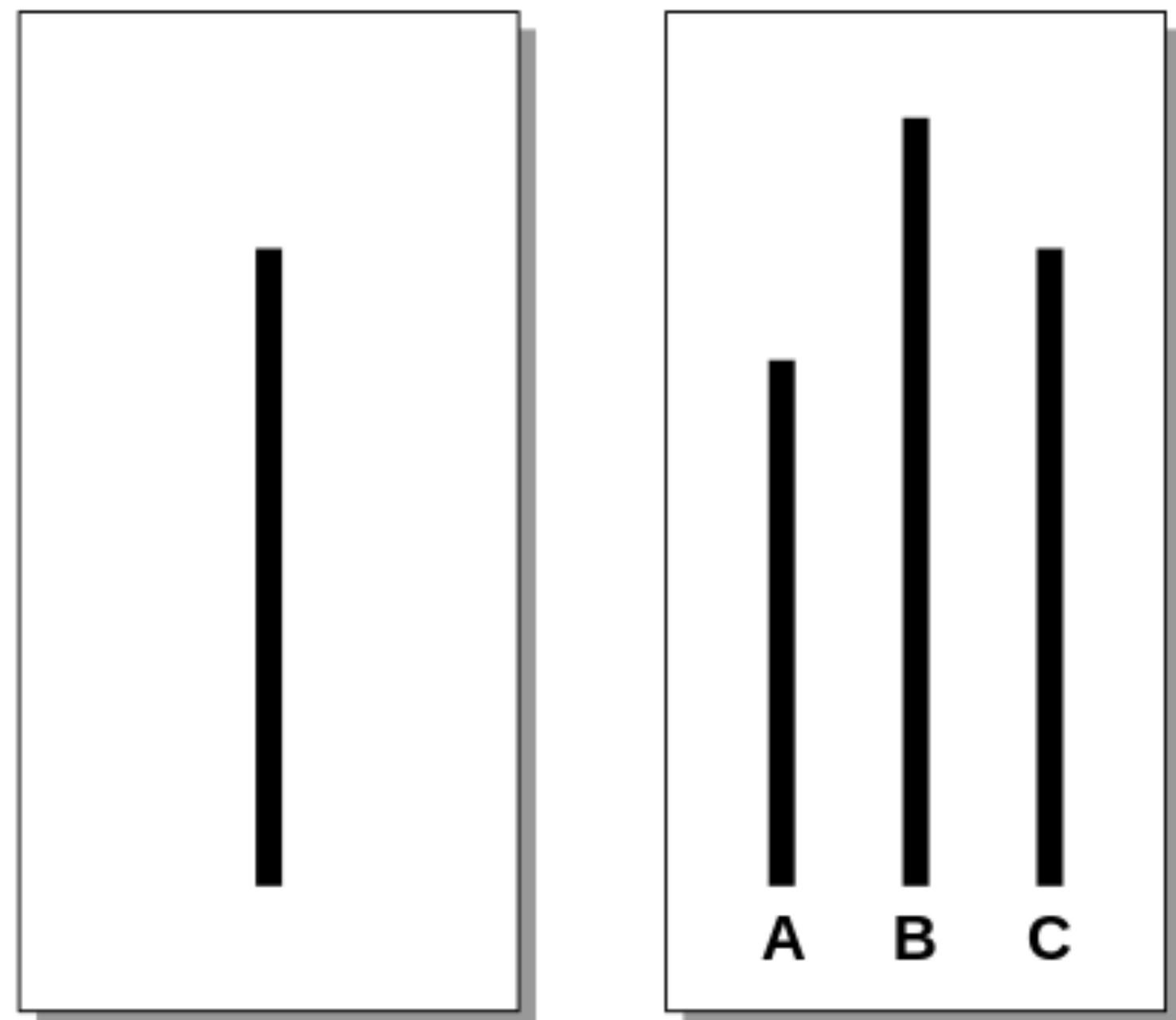
Соломон Еліот Аш – американський психолог, автор знаменитих експериментів, присвячених конформності.

Експеримент Аша – серія лабораторних експериментів, метою яких було дослідження впливу групи на поведінку індивіда. Досліди переконливо продемонстрували владу **конформізму** в групах.

В експериментах студентів просили, щоб вони брали участь у перевірці зору. Насправді в більшості експериментів всі учасники, крім одного, були «підставними особами», а дослідження полягало в тому, щоб перевірити реакцію одного студента на поведінку більшості.

Досліджуваний входив в аудиторію, де півколом стояли дев'ять стільців, і сідав на передостанній. Один за одним з'являлися інші вісім учасників і займали інші стільці. Аш показував групі дві картки: на першій була намальована одна лінія, на другій – три риски різної довжини. Питання звучало так: яка лінія на іншій картці має ту ж довжину, що і лінія на першій картці. Це був нескладний тест: відповідь була очевидна, оскільки лінії відрізнялися на п'ять сантиметрів.

Досліджуваний відповідав восьмим. У завдання студентів входило оголошення вголос їхньої думки про довжину декількох ліній у ряді показів. «Підставні особи» давали одну і ту ж, явно неправильну відповідь.

Результати дослідження

Коли піддослідні відповідали правильно, багато з них відчували надзвичайний дискомфорт. При цьому 75 % піддослідних підкорилися істотно помилковому уявленню більшості принаймні в одному питанні. Загальна частка помилкових відповідей склала 37 %, в контрольній групі одну хибну відповідь дала тільки одна людина з 35-ти.

Коли ж «змовники» не були одностайні у своїй думці, піддослідні набагато частіше не погоджувалися з більшістю. Коли незалежних випробовуваних було двоє, або коли один з підставних учасників отримував завдання давати правильні відповіді, кількість помилок падало більш ніж в чотири рази.

Коли хтось із підставних давав неправильні відповіді, які, однак не збігалися з основними, помилка також скорочувалася: до 9-12 % залежно від радикалізму «третьої думки».

